

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

LBI-4101-12-02/2012

P/12/165

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli

P/12/165 – Realizacja i wykorzystanie przez samorząd województwa dochodów z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w latach 2010-2012 (I półrocze)

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku

Kontroler

Krzysztof Gołębiowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 82010 z dnia 8 sierpnia 2012 r.

[Dowód: akta kontroli str. 1-2]

Jednostka
kontrolowana

Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego w Białymstoku

Kierownik jednostki
kontrolowanej

Jarosław Dworzański, Marszałek Województwa Podlaskiego

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹, wykorzystanie w latach 2010-2012 (I półrocze) środków pochodzących z opłat wnoszonych przez przedsiębiorców za korzystanie z zezwoleń na hurtowy obrót napojami alkoholowymi. Pozytywnie NIK ocenia natomiast wywiązywanie się przez Samorząd Województwa Podlaskiego z zadań z zakresu regulacji lokalnego rynku napojów alkoholowych.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Pozytywna ocena wynika z:

- uchwalenia i realizacji Programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Programu przeciwdziałania narkomanii w województwie podlaskim, uwzględniających potrzeby i uwarunkowania lokalne, [pkt III. 1 wystąpienia]
- prawidłowego, mimo stwierdzonych uchybień formalnych, prowadzenia postępowań w sprawie udzielenia zezwoleń na hurtowy obrót napojami alkoholowymi, [pkt. III. 2.2.1 wystąpienia]
- właściwego pobierania opłat za wydawanie zezwoleń na hurtową sprzedaż napojów alkoholowych. [pkt. III. 2.2.3 wystąpienia]

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- nieopracowania raportu z wykonania Programu przeciwdziałania narkomanii za rok 2010, [pkt. III. 1 wystąpienia]
- wydania decyzji zezwalającej na prowadzenie sprzedaży hurtowej napojów alkoholowych, mimo iż wnioskodawca nie przedstawił wymaganego zaświadczenia o zgodności lokalizacji magazynu z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego lub opinii odnośnie możliwości prowadzenia obrotu hurtowego napojami alkoholowymi we wskazanym miejscu, [pkt. III. 2.2.1 wystąpienia]
- planowania dochodów z opłat za zezwolenia na hurtowy obrót napojami alkoholowymi bez uwzględnienia wielkości wydatków ponoszonych na realizację zadań wskazanych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości, [pkt III. 3.3.1 wystąpienia]
- niewykorzystania w latach 2010-2011 części dochodów w kwocie 30.987 zł, uzyskanych z opłat za zezwolenia na hurtowy obrót napojami alkoholowymi (wymóg art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości) na realizację zadań określonych w Programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz w Programie przeciwdziałania narkomanii (na cele te przeznaczono 97,4% dochodów z opłat uzyskanych w wymienionym okresie). [pkt III. 3.3.1 wystąpienia]

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Wywiązywanie się przez samorząd województwa z obowiązku uchwalania i realizacji programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz programów przeciwdziałania narkomanii

Opis stanu faktycznego

Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w województwie podlaskim na lata 2009-2013 opracowany został w 2008 r. przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku (wojewódzką samorządową jednostkę budżetową powołaną do realizacji zadań województwa podlaskiego w zakresie pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, przeciwdziałania przemocy, itp.) i przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Podlaskiego nr XXIV/295/09 z dnia 16 lutego 2009 r.

Przy tworzeniu Programu wykorzystano sprawozdania gmin dotyczące podejmowanych przez nie działań z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych, a także informacje uzyskane z Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku oraz Wojewódzkiego Ośrodka Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży. Przeprowadzono również konsultacje ze specjalistami z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przemocy w rodzinie.

W Programie określono następujące cele strategiczne, operacyjne oraz działania służące realizacji zadań wynikających z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi² (dalej „ustawa o wychowaniu w trzeźwości”):

1) rozwiązywanie problemów alkoholowych, w tym m.in.:

- zwiększenie dostępności świadczeń w zakresie leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin (m.in. finansowanie programów zmierzających do poprawy jakości usług świadczonych przez placówki lecznictwa odwykowego dla których samorząd województwa jest organem założycielskim);
- działania na rzecz modernizacji istniejącej bazy placówek prowadzących leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu oraz współuzależnionych, a także wspieranie powstawania nowych placówek (m.in. wspieranie organizowania i wyposażania centrów integracji społecznej);
- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla uzależnionych od alkoholu osadzonych w zakładach karnych, aresztach śledczych oraz osób, które opuściły te placówki;
- wdrażanie metod wczesnej diagnozy i krótkiej interwencji wobec osób nadużywających alkoholu (edukacja pracowników służby zdrowia oraz inicjowanie współpracy między zakładami lecznictwa odwykowego i placówkami podstawowej opieki zdrowotnej);

2) profilaktyka:

- wspieranie programów profilaktycznych i działań społeczności lokalnych na rzecz zapobiegania używaniu alkoholu i innych środków psychoaktywnych, w szczególności przez dzieci i młodzież (w tym wspieranie programów służących organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży);
- podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz możliwości zapobiegania temu zjawisku (prowadzenie wojewódzkich i lokalnych kampanii edukacyjnych uwzględniających problematykę uzależnień);

² Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 ze zm.

- 3) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie:
  - rozwój systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym przy współpracy instytucji realizujących zadania w tym zakresie (m.in. organizowanie interdyscyplinarnych szkoleń dla policjantów, pracowników socjalnych, przedstawicieli gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przedstawicieli innych grup zawodowych na temat form pomocy osobom uwikłanym w przemoc a także współpracy służb w tym zakresie);
  - zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej dzieciom – ofiarom przemocy oraz ich rodzinom (m.in. prowadzenie szkoleń dla określonych grup zawodowych mających kontakt ze zjawiskiem przemocy wobec dzieci);
- 4) współdziałanie z instytucjami i organizacjami:
  - wspieranie i udzielanie pomocy podmiotom realizującym zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych (m.in. prowadzenie szkoleń dla przedstawicieli różnych grup zawodowych zaangażowanych w działania profilaktyczne i naprawcze);
  - wspieranie programów realizowanych przez organizacje pozarządowe zajmujące się rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie (współpraca ze stowarzyszeniami, fundacjami, związkami wyznaniowymi i in. w zakresie realizacji programów profilaktyczno-edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z grup podwyższonego ryzyka a także programów terapeutycznych dla osób uzależnionych i ich rodzin);
- 5) wsparcie informacyjne realizacji Programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych:
  - monitorowanie problemu alkoholizmu (m.in. gromadzenie i opracowywanie danych statystycznych dotyczących używania alkoholu, pozyskiwanie danych na temat stanu leczenia odwykowego w województwie, pozyskiwanie – za pośrednictwem Komendy Wojewódzkiej Policji – danych w zakresie liczby interwencji domowych, wypadków drogowych i innych przestępstw spowodowanych pod wpływem alkoholu);
  - monitorowanie problemu przemocy w rodzinie (m.in. dokonywanie diagnozy problemów i zjawisk związanych z przemocą i współpraca z innymi instytucjami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy).

[Dowód: akta kontroli str. 3-60]

Program przeciwdziałania narkomanii w województwie podlaskim na lata 2009-2013 opracowany został przez ROPS w 2008 r. i przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Podlaskiego nr XXIV/296/09 z dnia 16 lutego 2009 r. Sporządzono go w oparciu o diagnozę problemów związanych z narkomanią, występujących w województwie, oraz dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku na temat zjawiska przestępczości narkotykowej w latach 2002-2006. Wykorzystano również (jako reprezentatywne) wyniki ogólnopolskiego badania ankietowego młodzieży gimnazjalnej przeprowadzonego w 2007 r. na próbie roczników 15-16 lat (III klasa gimnazjum) i 17-18 lat (II klasa szkół ponadgimnazjalnych).

W programie określono następujące cele strategiczne oraz towarzyszące im cele operacyjne i działania:

- 1) zahamowanie tempa wzrostu popytu na narkotyki poprzez:
  - zwiększenie zaangażowania podmiotów uprawnionych do realizacji zadań profilaktycznych do przeciwdziałania narkomanii (wspieranie inicjatyw w zakresie profilaktyki narkomanii adresowanych do różnych grup docelowych, przede wszystkim do dzieci i młodzieży);
  - podniesienie jakości programów profilaktycznych oraz gminnych programów przeciwdziałania narkomanii (m.in. upowszechnianie wiedzy na temat standardów programów profilaktycznych i metod ich ewaluacji oraz organizowanie szkoleń w zakresie opracowywania lokalnych programów przeciwdziałania narkomanii);
  - podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych (opracowywanie i upowszechnianie

- materiałów informacyjno-edukacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki narkomanii);
- ograniczanie podaży (tworzenie systemu edukacyjno-interwencyjnego w skupiskach młodzieżowych, m.in. poprzez organizację szkoleń dla liderów rówieśniczych oraz rozwój streetworkingu);
- 2) poprawa stanu zdrowia i funkcjonowania społecznego osób uzależnionych od narkotyków oraz używających narkotyków w sposób szkodliwy, przez:
- polepszenie jakości postępowania leczniczego, rehabilitacyjnego i programów ograniczania szkód zdrowotnych (organizacja szkoleń i konferencji z zakresu leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych od narkotyków, tworzenie zasobów kadrowych poprzez finansowanie specjalizacji zawodowych);
  - poprawa dostępności świadczeń na poziomie regionalnym (rozwój ambulatoryjnej opieki zdrowotnej oraz zwiększenie liczby miejsc leczenia stacjonarnego, wdrażanie działań ukierunkowanych na reintegrację społeczną osób uzależnionych oraz osób, które ukończyły leczenie);
- 3) wsparcie informacyjne realizacji Programu przeciwdziałania narkomanii poprzez:
- monitorowanie problemu narkotyków i narkomanii (gromadzenie i analiza danych statystycznych dotyczących używania środków psychoaktywnych oraz związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych),
  - rozwój i konsolidacja systemu informacji o narkotykach i narkomanii (realizacja monitoringów wojewódzkich i wdrażanie ich na poziomie lokalnym oraz współpraca eksperta wojewódzkiego do spraw informacji o narkotykach i narkomanii z Centrum Informacji o Narkotykach i Narkomanii (CINN) Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii.

[Dowód: akta kontroli str. 61-110]

Uchwały w sprawie przyjęcia programów nie były przedmiotem rozstrzygnięć nadzorczych Wojewody Podlaskiego.

W okresie objętym kontrolą nie sporządzano sprawozdań z realizacji Programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Raport z realizacji Programu przeciwdziałania narkomanii za 2011 r. został przedłożony Sejmikowi przez Zarząd Województwa w dniu 6 marca 2012 r., tj. w terminie określonym w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii³. Przyjęto go bez uwag.

[Dowód: akta kontroli, str. 111-119, 120]

Ustalone
nieprawidłowości

Nie opracowano raportu z wykonania Programu przeciwdziałania narkomanii za rok 2010. Art. 11 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii stanowi, że organ wykonawczy samorządu województwa sporządza raport z wykonania programu w danym roku i przedkłada go sejmikowi województwa, w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy raport. W celu wypełnienia powyższego obowiązku ROPS – jako jednostka opracowująca i realizująca program przeciwdziałania narkomanii – winien był opracować stosowny raport i przedłożyć go Zarządowi Województwa. Osoba odpowiedzialna za opracowanie raportu, zatrudniona w ROPS na stanowisku głównego specjalisty – wojewódzkiego eksperta ds. informacji i narkotykach i narkomanii, wyjaśniła, iż dokument ten nie został przez nią sporządzony z powodu wykonania mniejszej liczby zadań doraźnych (kampanii, akcji profilaktycznych) w porównaniu z rokiem poprzednim oraz braku innowacyjnych przedsięwzięć profilaktycznych. Wskazała ponadto, że zrealizowane w 2010 roku zadania zostały przedstawione w sprawozdaniach przekazanych do Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii (tj. w „Sprawozdaniu z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w 2010 roku” oraz w dokumencie pn. „Raport na temat narkomanii w 2010 roku. Województwo Podlaskie”).

[Dowód: akta kontroli, str. 121-123,124]

Ocena cząstkowa

³ Dz. U. z 2012 r., poz. 124.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność jednostki w zakresie uchwalania i realizacji Programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Programu przeciwdziałania narkomanii.

2. Udzielanie zezwoleń na obrót hurtowy napojami alkoholowymi i egzekwowanie warunków korzystania z tych zezwoleń

2.1. Przestrzeganie zasad i warunków udzielania zezwoleń na hurtowy obrót napojami alkoholowymi

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą wpłynęły łącznie 84 wnioski o wydanie zezwolenia na obrót hurtowy napojami alkoholowymi (w tym: 18 w 2010 r., 52 w 2011 r. i 14 w I połowie 2012 r.). Wszystkie wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie.

[Dowód: akta kontroli, str. 125]

Liczbę podmiotów korzystających z zezwoleń na obrót hurtowy napojami alkoholowymi w latach 2010-2012 (do 30 czerwca) przedstawiono w tabeli:

Wyszczególnienie	Stan na:			
	1.01.2010 r.	31.12.2010 r.	31.12.2011 r.	30.06.2012 r.
1	2	3	4	5
Liczba podmiotów korzystających z zezwoleń marszałka województwa na obrót napojami alkoholowymi ogółem w tym:				
o zawartości do 4,5% alkoholu i piwo,	69	67	70	66
o zawartości do 18 % alkoholu.	42	41	44	40
	27	26	26	26

[Dowód: akta kontroli, str. 126]

Szczegółową kontrolą objęto postępowania dotyczące 20 podmiotów⁴. W 19 sprawach decyzje zostały wydane z zachowaniem wymogów określonych w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁵, na podstawie poprawnie złożonych wniosków zawierających informacje określone w art. 9 ust. 3b ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz dokumenty wymienione w § 2 i 5 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 13 czerwca 2001 r. w sprawie rodzaju dokumentów wymaganych przy składaniu wniosku o wydanie zezwoleń na obrót hurtowy napojami alkoholowymi, wzorów wniosków oraz wzorów informacji o sprzedaży napojów alkoholowych⁶

[Dowód: akta kontroli, str. 127-145]

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Postępowanie z wniosku jednego z przedsiębiorców zostało zakończone wydaniem w dniu 9 sierpnia 2011 r. decyzji zezwalającej na prowadzenie sprzedaży hurtowej napojów alkoholowych, mimo iż wnioskodawca nie przedstawił zaświadczenia Urzędu Gminy Łomża o zgodności lokalizacji magazynu z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego lub opinii odnośnie możliwości prowadzenia obrotu hurtowego napojami alkoholowymi we wskazanym miejscu, tj. dokumentów wymaganych w § 2 ust. 1 pkt 6 ww. rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 13 czerwca 2001 r.

[Dowód: akta kontroli, str. 145, 146]

⁴ 20 ostatnich przedsiębiorców, którym wydano zezwolenia przed 30 czerwca 2012 r.

⁵ Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.

⁶ Dz. U. Nr 60, poz. 614.

Pracownik Urzędu odpowiedzialny za prowadzenie spraw związanych z wydawaniem zezwoleń na obrót hurtowy napojami alkoholowymi wyjaśnił, iż nie żądał od wnioskodawcy wymienionego dokumentu, gdyż uznał za wystarczające zaświadczenie stwierdzające, że wnioskodawca jest posiadaczem budynku magazynowego.

[Dowód: akta kontroli, str. 147-149, 150]

Zastępca Dyrektora Departamentu Rolnictwa i Obszarów Rybackich, który z upoważnienia Marszałka Województwa wydał decyzję, wyjaśnił, że: „*przedstawione przez wnioskodawcę dokumenty precyzują możliwość prowadzenia obrotu hurtowego – jest to zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej, zaświadczenie inspektora nadzoru oraz Państwowej Inspekcji Sanitarnej*”.

[Dowód: akta kontroli, str. 151-152, 153, 154]

W § 2 i 5 cytowanego wyżej rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 13 czerwca 2001 enumeratywnie wymieniono dokumenty, jakie należy dołączyć do wniosku o wydanie zezwolenie na hurtowy obrót napojami alkoholowymi. Poza zaświadczeniem o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej i decyzją właściwego powiatowego inspektora sanitarnego, potwierdzającą przydatność magazynów wskazanych przez wnioskodawcę do przechowywania napojów alkoholowych, w rozporządzeniu wymieniono zaświadczenie urzędu gminy o zgodności lokalizacji magazynu z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego lub opinię odnośnie możliwości prowadzenia obrotu hurtowego napojami alkoholowymi we wskazanym miejscu.

2.2. Nadzór nad przestrzeganiem przez przedsiębiorców warunków korzystania z zezwolenia na hurtowy obrót napojami alkoholowymi

Opis stanu faktycznego

W latach 2010-2012 (do 30 czerwca) do Urzędu nie wpływały informacje od organów kontroli skarbowej, inspekcji handlowej lub Policji o nieprawidłowościach związanych z korzystaniem przez przedsiębiorców z zezwoleń na hurtowy obrót napojami alkoholowymi. W wymienionym okresie nie przeprowadzano również kontroli warunków korzystania z zezwoleń.

[Dowód: akta kontroli, str. 155]

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące badanej działalności

Dziewięciu, spośród 27 przedsiębiorców zobowiązanych do przekazania organowi zezwalającemu informacji o wielkości sprzedaży napojów alkoholowych za rok 2011 nie wywiązało się z tego obowiązku (określonego w art. 9⁴ pkt 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości). Jego niewykonanie (zgodnie z art. 9⁵ ust. 2 pkt 1 wymienionej ustawy) stanowi fakultatywną przesłankę cofnięcia zezwolenia. Pracownik odpowiedzialny za prowadzenie spraw z zakresu wydawania zezwoleń nie podejmował wobec tych podmiotów żadnych działań dyscyplinujących, gdyż – jak wyjaśnił – informacje, o których mowa w art. 9⁴ ustawy o wychowaniu w trzeźwości w jego ocenie są zbędne.

[Dowód: akta kontroli, str. 150, 156]

Zdaniem NIK ocena przydatności wymienionych informacji nie zwalnia z obowiązku ich egzekwowania.

2.3. Funkcjonowanie systemu ustalania i pobierania opłat

Opis stanu faktycznego

Analiza 20 postępowań w sprawach o wydanie zezwolenia na hurtowy obrót napojami alkoholowymi wykazała, że opłaty wnoszone były przez wnioskodawców terminowo i w wysokości określonej w art. 9² ustawy o wychowaniu w trzeźwości.

[Dowód: akta kontroli, str. 127-145]

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, udzielanie zezwoleń na hurtowy obrót napojami alkoholowymi oraz egzekwowanie warunków korzystania z tych zezwoleń.

3. Wykorzystanie dochodów uzyskanych z opłat pobranych za korzystanie z zezwoleń na hurtowy obrót napojami alkoholowymi

3.1. Przestrzeganie obowiązku przeznaczania dochodów pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na hurtowy obrót napojami alkoholowymi na realizację zadań wskazanych w ustawie – realizacja planu dochodów

Opis stanu faktycznego

Planowane i faktycznie zrealizowane dochody województwa ze środków pochodzących z opłat za wydawanie zezwoleń na hurtowy obrót napojami alkoholowymi oraz wydatki Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej na realizację zadań z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi oraz przeciwdziałania narkomanii przedstawiono w zestawieniu (zł):

Rok	Dochody województwa z tytułu opłat wnoszonych przez przedsiębiorców		Wydatki ROPS na realizację zadań z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi oraz przeciwdziałania narkomanii		Różnica (kol. 3 – kol. 5)	
	Planowane (uchwała budżetowa)	Faktycznie zrealizowane	Planowane (uchwała budżetowa)	Faktycznie realizowane	kwota	%
1	2	3	4	5	6	7
2008	X	408.100	X	662.329	-254.229	61,6
2009	X	1.202.147	X	1.179.744	22.403	101,9
2010	500.000	256.187	530.000	440.150	-183.963	58,2
2011	500.000	937.366	530.000	419.266	518.100	223,6
2012 (do 30.06)	500.000	148.804	530.000	209.564	-60.760	71,0

[Dowód: akta kontroli, str. 157]

Ustalone nieprawidłowości

Dochody z opłat za wydawanie zezwoleń na hurtową sprzedaż napojów alkoholowych planowano corocznie w wysokości 500.000 zł, mimo iż faktyczne wpływy w tego tytułu wynosiły odpowiednio: 1.202.147 zł w 2009 r., 256.187 zł w 2010 r. i 937.366 zł w 2011 r. Jak wyjaśniła Dyrektorka Departamentu Rolnictwa i Obszarów Rybackich (realizującego zadania z zakresu wydawania zezwoleń): „*Nadwyżka w wykonaniu planu w 2011 r. wynika z wpłaty przez jednego z przedsiębiorców kwoty 282.600 zł w dniu 22 grudnia 2011 r. za zezwolenie ważne od 1 stycznia 2012 r. Precyzyjne zaplanowanie dochodów nie jest możliwe, ponieważ wpłaty za zezwolenia uzależnione są od wielkości obrotów w danym przedsiębiorstwie oraz od liczby podmiotów ubiegających się o zezwolenie w danym roku*”.

[Dowód: akta kontroli, str. 158-171, 172-173, 174-175].

Podmiotem, który bezpośrednio realizował programy i dysponował środkami na ten cel z budżetu województwa był ROPS.

W latach 2010-2011 nie wykorzystano 334.137 zł (28 %) dochodów uzyskanych z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (wydatki na realizację zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii wyniosły w tym okresie 859.416 zł zaś dochody województwa – 1.193.553 zł).

Było to w głównej mierze spowodowane wpływem dochodów z opłat w łącznej kwocie 303.150 zł dopiero w dniu 22 grudnia 2011 r. (z czego kwota 282.600 zł została wpłacona przez wymienionego wyżej przedsiębiorcę). Przy uwzględnieniu tych okoliczności, za niewykorzystaną zgodnie z przeznaczeniem uznać należy kwotę 30.987 zł (stanowiącą 2,6% wydatków w latach 2010-2011).

[Dowód: akta kontroli, str. 158-171, 172-173, 174-175].

Główna księgową ROPS (jednostki dysponującej środkami pochodzącymi z opłat za wydawanie zezwoleń) wyjaśniła, że poza wymienionymi wyżej okolicznościami, przyczyną niewykorzystania dochodów było m.in.: późniejsze niż planowano rozpoczęcie działalności Centrum Integracji Społecznej (w związku z tym środki na pierwsze wyposażenie tej placówki zostały przekazane w 2012 r. a nie w 2011 r.), wydatkowanie mniejszej niż zakładano kwoty dotacji dla organizacji pozarządowych (w związku z odrzuceniem części ofert w wyniku przeprowadzonego konkursu), a także nieodpłatna realizacja niektórych działań przez podmioty zewnętrzne (np. użyczenie pomieszczeń na potrzeby konferencji i spotkań).

[Dowód: akta kontroli, str. 176, 177-178].

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, wykorzystanie dochodów z opłat za wydawanie zezwoleń na hurtowy obrót napojami alkoholowymi.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁷, wnosi o:

1. Egzekwowanie kompletnych wniosków od podmiotów ubiegających się o zezwolenia na hurtowy obrót napojami alkoholowymi.
2. Uwzględnianie, przy planowaniu dochodów z opłat za wydawanie zezwoleń na hurtowy obrót napojami alkoholowymi, wpływów uzyskanych w roku poprzednim.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku.

⁷ Dz. U. z 2012 r., poz.82.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, dnia 12 listopada 2012 r.

Kontroler
Krzysztof Gołębiewski
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli
z up. WICEDYREKTOR
Agata Ciupa

.....
podpis